

Опис
вибіркового блоку навчальних дисциплін «Права людини та адміністративне право» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форми навчання

Вибірковий блок «Права людини та адміністративне право» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної та заочної форми навчання складається з навчальних дисциплін:

1) Адміністративно-правові інструменти захисту внутрішньо-переміщених осіб

Навчальна дисципліна «Адміністративно-правові інструменти захисту внутрішньо-переміщених осіб» передбачає одержання студентами спеціалізації «Права людини та адміністративне право» знань з питань адміністративно-правових інструментів захисту внутрішньо-переміщених осіб.

Завдання:

- розкрити поняття внутрішньо-переміщених осіб, завдання та місце їх захисту;

- з'ясувати міжнародно-правові та національні механізми захисту прав внутрішньо-переміщених осіб;

- з'ясувати правовий захист спеціальних груп внутрішньо-переміщених осіб;

- навчити студентів загальним засадам адміністративних проваджень в справах щодо внутрішньо-переміщених осіб.

Предмет: основна частина спецкурсу передбачає вивчення норм щодо захисту внутрішньо-переміщених осіб, стандартів ООН та ЄС в цій сфері в контексті порівняння із нормами національного законодавства України.

Програма спецкурсу «Адміністративно-правові інструменти захисту внутрішньо-переміщених осіб» передбачає вивчення студентами поняття, внутрішньо-переміщених осіб, завдань та механізмів їх захисту, ознак та функцій міжнародно-правових та національних механізмів захисту прав ВПО, загальних засад та стадій провадження в адміністративних справах щодо ВПО.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Загальні засади та історичні передумови виникнення міжнародних стандартів захисту ВПО

2. Універсальне визначення ВПО

3. Основні права та обов'язки ВПО. Особливі випадки

4. Міжнародні стандарти захисту ВПО
5. Стандарти захисту ВПО за законодавством України
6. Адміністративні процедури щодо ВПО

Студент повинен

знати суть правового захисту ВПО, його відмінність від інших способів (інструментів) захисту особи, особливості цього захисту, визначені міжнародними стандартами та нормами законодавства України;

вміти складати процесуальні документи в порядку провадження в справах щодо ВПО, давати правову характеристику конкретних ситуацій в процесі та аналізувати адміністративно-правові акти.

В результаті вивчення курсу студенти отримають сучасні компетенції, практичні навички в публічно-правовій сфері.

2) Суб'єкти контролю у системі захисту прав особи

При вивченні дисципліни розкриваються положення про: а) проведення аналізу проблем правового закріплення принципів суб'єктів контролю у системі захисту прав особи в демократичному суспільстві, практики громадського контролю у публічному управлінні, контрольної діяльності суб'єктів публічної адміністрації у системі захисту прав особи; б) загальної характеристики контролю як форми юридичної діяльності суб'єктів публічної адміністрації; в) правового регулювання контролю як інституту демократії в організації публічної влади щодо захисту прав особи; г) видів контрольної діяльності суб'єктів фінансово-контрольного права, податкового та митного контролю; д) структурні елементи інституту громадського контролю у системі захисту прав особи; е) вітчизняний та зарубіжний досвід здійснення публічного контролю суб'єктами публічної адміністрації у системі захисту прав особи; є) місце суб'єкта, що здійснює контроль у системі органів публічної адміністрації. Курс навчальної дисципліни передбачає глибоке вивчення студентами чинного законодавства України щодо суб'єктів контролю у системі захисту прав особи, юридичної літератури, основних понять та спеціальної термінології

3) Сучасні виклики реалізації прав людини в умовах спеціально - адміністративно-правових режимів

У даному курсі розглядаються актуальні проблеми реалізації та ефективні способи захисту прав людини в сучасному світі. Системно аналізуються гарантовані Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод права людини. Вивчається сучасна судова практика Верховного Суду, Європейського суду з прав людини щодо забезпечення дотримання прав людини.

4) Адміністративно-правовий захист прав дитини

Кожна дитина має право зростати у безпечному та інклюзивному середовищі (ЮНІСЕФ). Проте, на сьогодні багато дітей навіть у розвинутих країнах стикаються з проблемами щодо реалізації та захисту їхніх прав (зокрема, домашнє насильство, булінг, дитяча праця, торгівля дітьми, сексуальне насильство, порушення у мережі інтернет тощо). Серед механізмів захисту прав дитини надзвичайно важливу роль відіграють адміністративно-правові механізми, на вивчення яких спрямована навчальна дисципліна.

5) Адміністративно-правові засади міжнародного захисту

Навчальна дисципліна «Адміністративно-правові засади міжнародного захисту» передбачає одержання студентами спеціалізації «Права людини та адміністративне право» знань з питань притулку, міжнародного захисту біженців, додаткового та тимчасового захисту.

Завдання:

- розкрити поняття завдання та місце міжнародного захисту;
- з'ясувати міжнародно-правові та національні адміністративно-правові механізми захисту прав осіб, що потребують на міжнародний захист;
- розкрити визначення терміну «біженець», «особа, яка потребує додаткового захисту», «особа, яка потребує тимчасового захисту»;
- з'ясувати правовий захист спеціальних груп шукачів притулку;
- навчити студентів загальним засадам провадження в справах про надання та позбавлення міжнародного захисту.

Предмет: основна частина спецкурсу передбачає вивчення норм щодо надання статусу біженця та інших форм міжнародного захисту, а також норм Конвенції ООН про статус біженців 1951 року, законодавства Європейського Союзу та національного законодавства України щодо прав та обов'язків осіб, які потребують міжнародного захисту.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Загальні засади та історичні передумови виникнення універсальних стандартів міжнародного захисту
2. Універсальні визначення «біженець», «особа, яка потребує додаткового захисту», «особа, яка потребує тимчасового захисту»
3. Основні права та обов'язки осіб, які потребують міжнародного захисту.
Особливі випадки

4. Регіональні стандарти міжнародного захисту. Європейське законодавство
5. Особи, які потребують міжнародного захисту як особливий вид іноземців та осіб без громадянства за законодавством України
6. Адміністративні процедури в сфері міжнародного захисту. Правила поведіння з особами, які потребують міжнародного захисту.

Студент повинен

знати суть правового статусу особи, який потребує міжнародного захисту, його види та відмінність від інших способів (інструментів) захисту особи, особливості цього захисту, визначені нормами законодавства ЄС та законодавства України;

вміти складати процесуальні документи в порядку провадження в справах про надання та позбавлення міжнародного захисту, давати правову характеристику конкретних ситуацій в процесі та аналізувати адміністративно-правові акти.

6) Адміністративні процедури як інструмент реалізації прав людини

Основна частина курсу передбачає вивчення процесу становлення адміністративно–процедурного права в Україні, зокрема ствердженню європейських стандартів адміністративних процедур, визначенню основних проблем законодавчого закріплення вищезазначених процедур. Організація діяльності органів публічної адміністрації передбачає не лише укладення адміністративних договорів, але й адміністративні процедури з видання адміністративних актів, які можуть зачіпати права та інтереси великої кількості осіб або окремого індивіда. Окрему увагу приділено процедурам оскарження адміністративних актів в судовому та позасудовому порядку .

7) Права громадян та система їх захисту у публічному управлінні

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на проведення правового аналізу проблем адміністративно-правового захисту прав громадян та вивчення теоретичних та практичних питань з приводу функціонування правової системи захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб в сфері публічно-правових відносин. В межах навчальної дисципліни вивчаються загальнотеоретичні засади правового захисту прав і основоположних свобод громадян; правове забезпечення верховенства права та законності у публічному управлінні як необхідної передумови реалізації права громадян; публічна влада у системі суб'єктів правового захисту прав громадян; Президент України як особливий

суб'єкт реалізації та захисту прав громадян; роль та значення органів місцевого самоврядування, територіальної громади у системі суб'єктів правового захисту прав громадян; адміністративна юстиція, досвід зарубіжних країн у зазначеній сфері; практика Європейського суду з прав людини; позасудовий захист прав громадян у відносинах з публічною владою; адміністративне оскарження. Курс навчальної дисципліни передбачає глибоке вивчення студентами чинного законодавства України в сфері правового захисту прав громадян, юридичної літератури, зарубіжних наукових досліджень, спеціального законодавства Європейського Союзу та окремих країн Європи та світу.

8) Ризики в місті

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на проведення наукового та практичного аналізу різних аспектів правової категорії ризику в місті. В межах навчальної дисципліни вивчаються теоретичні та методологічні засади ризику, правові джерела; категоріальний апарат та класифікація ризиків; природа ризиків та особливості їх виникнення; правова кваліфікація ризиків, способи їх використання та управління ними; практичні аспекти мінімізації ризиків у правовідносинах в місті. Курс навчальної дисципліни передбачає посилене вивчення студентами теоретичних і методологічних засад юридичного ризику та проведення порівняльного аналізу інституту ризику в місті в контексті положень доктрини та законодавства України та інших країн.

9) Адміністративно-правовий вимір управління публічним майном

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на дослідження інституту публічного майна в адміністративно-правовому аспекті; визначення місця інституту публічного майна в сучасній системі адміністративного права; дослідження сутності та особливостей правових режимів окремих видів публічного майна; визначення змісту відповідальності суб'єктів публічної адміністрації щодо використання публічного майна.

Структура курсу передбачає вивчення студентами витоків формування наукової думки про публічне майно; розуміння специфіки правових режимів окремих видів публічного майна; підсудності адміністративним судам справ щодо публічного майна; механізмів відповідальності за делікти у сфері використання публічного майна.

10) Стандарти ЄС щодо забезпечення реалізації прав людини

У даному курсі розглядаються сучасні міжнародні та регіональні системи захисту прав людини, проблеми із реалізації. Аналізується практика взаємодії з

адміністративними установами щодо надання адміністративних актів, прийняття рішень в сфері реалізації прав людини. Вивчаються сучасні європейські стандарти належної адміністративної процедури.

11) Електронне урядування і права людини

При вивченні дисципліни розкриваються наступні питання: загальна характеристика та правова природа інституту електронного урядування в адміністративному праві; поняття та зміст цифрового урядування як нового явища в публічному адмініструванні України, відмежування електронного урядування від суміжних понять, таких, як діджитизація, діджиталізація та цифрова трансформація, зміст та особливості поняття «електронна держава» та її складових, реалізація конституційного права на інформацію, особливості подання електронних звернень та петицій, а також стан сучасного законодавства у сфері електронного урядування та перспективи його вдосконалення.

12) Етика та доброчесність у публічному управлінні

Метою дисципліни є забезпечення оволодіння студентами магістратури спеціальними знаннями щодо методів та підходів до зміцнення доброчесності у публічній адміністрації, в цілому, доброчесності державної служби; способів сприяння етичному робочому середовищу; концепції управління доброчесністю у державному секторі; етичних рамок, що застосовуються у публічній адміністрації, такі як кодекси етики та кодекси поведінки.

Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на підвищення ступеню етичної обізнаності та готовності діяти чесно та отримання студентами необхідних навичок для застосування та поширення цих норм. З метою підвищення ефективності та заохочення критичного мислення під час вивчення спецкурсу теоретичні заняття зв'язані з практичними, використовуються інноваційні інтерактивні методи навчання, такі як досвідне навчання та групову роботу.

Структура курсу передбачає вивчення студентами засвоєння загальних понять про особисті цінності та етичні дилеми, етичні рішення, етичний клімат, цінності в демократичній системі, управління доброчесністю в публічній адміністрації, способів зміцнення доброчесності при наданні державних послуг.

Відповідно до опису освітньої програми «Право» викладання зазначених навчальних дисциплін забезпечує досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України № 643 від 20.07.2022 р.

Викладання зазначених навчальних дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та розвиток практичних фахових навичок в сфері захисту прав особи адміністративно-правовими інструментами та засобами; застосування правил, прийомів, способів взаємодії з суб'єктами владних повноважень, а також практичних навичок написання процесуальних документів.

Результатами поглибленого вивчення здобувачами освіти вибіркового блоку навчальних дисциплін мають стати:

- формування уявлень про інструменти реалізації прав особи;
- засвоєння основних понять і варіантів захисту внутрішньо-переміщених осіб;
- надання знань про поняття, природу, сутність, принципи та функціональне призначення органів виконавчої влади;
- формування вмій застосування цих понять, категорій, методів в процесі вирішення конкретних практичних проблем;
- надання майбутнім юристам знання про адміністративно-правовий вимір управління публічним майном;
- ознайомлення студентів з основними правилами прийомами, способами електронного врядування;
- формування уявлень про інструменти контролю у системі захисту прав осіб;
- формування уявлень про формальні та матеріальні джерела права;
- з'ясування змісту та обсягу повноважень суб'єктів публічної адміністрації в сфері нормопроекування.

Отримані знання та навички формують у здобувачів освіти компетентності, що відповідають сучасним потребам ринку праці, суспільства і держави, а саме:

- можливості дослідження інститутів адміністративного права через призму європейського досвіду,
- знання алгоритмів запровадження адміністративно-правових засад міжнародного захисту;
- навички юридичної аргументації власної наукової позиції;
- навички опрацювання міжнародних (європейські) нормативних актів, які регулюють адміністративні процедури;
- володіння способами юридичної аргументації;
- знання особливостей використання рішень органів судової влади для нормативного забезпечення адміністративно-процедурної діяльності;
- розуміння поняття, природи, сутності та функціонального призначення незалежних державних органів;
- розуміння основних правил, прийомів, способів та засобів електронного

врядування;

- критичний аналіз проблематики контролю у системі захисту прав особи;
- знання особливостей правового виміру управління публічним майном;
- володіння основами процесу адміністративного нормопроекування.

Забезпечення досягнення програмних результатів навчання, визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку відбувається завдяки:

- викладанню навчальних дисциплін вибіркового блоку «Права людини та адміністративне право» кваліфікованими фахівцями, в тому числі у формі авторських курсів;

- залученню здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності по напрямку вибіркового блоку, в тому числі шляхом участі у науково-практичних конференціях та наукових гуртках кафедри з проблематики адміністративного права та судочинства;

- проведенню зустрічей для студентів з практичними працівниками для обговорення актуальних проблем в межах вибіркового блоку;

- проведення занять за бінарним принципом, тобто коли лекція проводиться одночасно професором або доцентом кафедри та запрошеним фахівцем, який займається відповідною проблематикою;

- індивідуальному консультуванню здобувачів вищої освіти та високого рівня організації їх самостійної роботи;

- отриманню практичного досвіду під час проходження навчальної практики.